

ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

[A practical course on the basics of term formation in the language training system of foreign students of medical universities]. *Proceedings of the International scientific conference "Philological sciences and translation studies: European potential"* November 3–4, 2022. Riga, Latvia, pp. 322–325. [in Ukrainian].

4. Rahrina, Zh. (2017). Pidhotovka maibutnikh inozemnykh spetsialistiv-medykiv do profesiinoho spilkuvannia [Preparation of future foreign medical specialists for professional communication]. *Candidate's thesis*. Zaporizhzhia, 298 p. [in Ukrainian].

5. Rozhnova, T., Vadziuk, S., Nakonechna, S. & Ratynska, O. (2022). Interaktyvni metody navchannia – shliakh do

pidvyshchennia efektyvnosti osvithnoho protsesu u medychnykh zakladakh vyshchoi osvity [Interactive teaching methods as a way to increase the effectiveness of the educational process in medical institutions of higher education]. *Medical education*, No. 3, pp. 51–59. Available at: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/article/view/1340 (Accessed 20 Aug. 2025). [in Ukrainian].

6. Terminologia anatomica. Available at: <http://terminologia-anatomica.org/en/Terms> (Accessed 20 Aug. 2025). [in English].

Стаття надійшла до редакції 24.08.2025

УДК 374.091.33

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.338094>

Олександр Шевченко, доктор філософії в галузі педагогіки,
доцент кафедри позашкільної освіти

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0881-0326>

Василь Каричковський, доктор педагогічних наук, професор кафедри позашкільної освіти

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5793-0482>

Карина Беляєва, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри позашкільної освіти

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-5705-7103>

ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті здійснено аналіз проблеми організації змішаного навчання у закладах позашкільної освіти України в умовах суспільних викликів і цифрової трансформації. Розглянуто теоретико-методологічні підходи до визначення сутності змішаного навчання, його моделей та принципів організації. Визначено специфіку позашкільної освіти, яка зумовлює особливості впровадження змішаного навчання: варіативність форм роботи, індивідуалізація освітніх траєкторій, акцент на розвитку творчих здібностей і соціалізації дітей. На основі вітчизняних і зарубіжних досліджень проаналізовано можливості адаптації моделей змішаного навчання до умов позашкільної освіти. Представлено педагогічну технологію організації змішаного навчання, що включає цільовий, змістовий, процесуальний, технологічний та оціночно-результативний блоки. Наведено приклади практичного застосування змішаного навчання у різних напрямках позашкільної освіти. Зроблено висновок про перспективність системного впровадження змішаного навчання у контексті модернізації позашкільної освіти та окреслено напрями подальших досліджень.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології; змішане навчання; модернізація освітнього процесу; позашкільна освіта; цифрове середовище.

Літ. 9.

Oleksandr Shevchenko, Doctor of Philosophy in Education,
Associate Professor of the After-school Education Department,

Mykhaylo Drahomanov Ukrainian State University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0881-0326>

Vasyl Karychkovskiy, Doctor of Sciences (Pedagogy), Professor of the After-school Education Department,

Mykhaylo Drahomanov Ukrainian State University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5793-0482>

Karyna Bielieva, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the After-school Education Department,

Mykhaylo Drahomanov Ukrainian State University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-5705-7103>

PEDAGOGICAL TECHNOLOGY OF ORGANIZING BLENDED LEARNING IN AFTER- SCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS

The article provides a comprehensive analysis of the problem of organizing blended learning in after-school educational institutions of Ukraine under the conditions of digital transformation and contemporary social challenges. Theoretical and

methodological approaches to defining the essence of blended learning, its models, and principles of organization are examined. Based on Ukrainian and international research, the possibilities of adapting blended learning models to the specifics of extracurricular activities were analyzed. The study identifies the particular features of after-school education that determine the specifics of implementing blended learning: variability of activity forms, individualization of educational trajectories, emphasis on the development of creativity, and children's socialization. A pedagogical technology for organizing blended learning is presented, which includes target, content, procedural, technological, and evaluative-result blocks. The main pedagogical principles of blended learning in after-school institutions revealed: integration of online and offline activities, individualization, flexibility, learner activity, and collaboration. Practical examples of blended learning implementation in different areas of after-school education are provided (the Junior Academy of Sciences of Ukraine, art schools, technical clubs, ecological and local history associations, etc.). It is substantiated that blended learning in after-school institutions not only compensates for the limitations caused by wartime conditions and the pandemic but also opens new opportunities for the individualization of learning, development of digital literacy, increasing student motivation, and strengthening partnerships between teachers, parents, and communities. The article concludes that the systematic implementation of blended learning should be regarded as a promising strategy for modernizing after-school education and outlines directions for further research, particularly the development of adapted blended learning models for various extracurricular profiles.

Keywords: information and communication technologies; blended learning; modernization of the educational process; afterschool education; digital environment.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується активним пошуком нових підходів до організації освітнього процесу, що зумовлено глобалізаційними викликами, стрімким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій та зміною освітніх потреб дітей і молоді. Заклади позашкільної освіти, як важливий компонент національної системи освіти, покликані забезпечувати умови для всебічного розвитку особистості, формування ключових компетентностей, підтримки інтересів та розвитку індивідуальних здібностей вихованців. Водночас традиційні форми організації занять не завжди відповідають динаміці сучасного соціально-культурного середовища та вимогам до гнучкості освітнього процесу.

У даному контексті актуальним є впровадження змішаного навчання, яке поєднує очні та дистанційні форми освітньої взаємодії, забезпечуючи розширені можливості для розвитку пізнавальної активності, самостійності та творчості дітей. Проте постає низка проблем, пов'язаних із вибором та адаптацією педагогічних технологій для організації змішаного навчання саме у закладах позашкільної освіти: відсутність усталених методичних підходів, нерівний доступ до цифрових ресурсів, недостатня готовність педагогів до використання інтерактивних онлайн-інструментів. Таким чином, актуалізується потреба у науковому обґрунтуванні та практичному пошуку ефективних педагогічних технологій, що сприятимуть успішній організації змішаного навчання у системі позашкільної освіти.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Класичні праці Ч. Грехема окреслюють дефініцію змішаного навчання, мотивацію щодо його впровадження та напрями розвитку змішаних освітніх систем, підкреслюючи роль інституційного дизайну й технологічної інфраструктури. Суттєвий внесок у практикоорієнтований дискурс даної проблеми зробили дослідження М. Хорна, в яких були типологізовані провідні моделі змішаного навчання (стан-

ційна, лабораторна, “перевернутий клас”, індивідуальна). Ці моделі описують архітектуру взаємодії та логістику ресурсів, що важливо для позашкільної сфери з її варіативними навчальними середовищами, гнучкими графіками та міжвіковими групами. Узагальнений огляд вказує на те, що вибір моделі має корелювати з цілями навчальної програми, рівнем автономії учнів і наявною матеріально-технічною базою.

Тривалий час організація змішаного навчання як науковий напрямок було прерогативою вищої освіти, адже в умовах інформатизації суспільства назріли питання удосконалення підходів до її якості і модернізації методики викладання. У 2020 році дана проблематика отримала новий поштовх, адже у зв'язку з викликами пандемії заклади позашкільної освіти вимушені були перейти на дистанційні форми роботи, а пізніше – забезпечити змішане навчання. Окремі напрацювання вчених (І. Воротнікової, Т. Годованюк, Р. Гуревич, Т. Гуркової, О. Ліннік, Л. Шелестової і ін.) стосуються закладів загальної середньої освіти, зокрема початкової школи, однак висновки щодо добору інструментів, структурування офлайн/онлайн активностей, формувального оцінювання і цифрової гігієни можуть бути адаптовані для гуртків і творчих об'єднань. Разом з тим з'являються наукові праці (зокрема А. Бойка, В. Вербицького, О. Литовченко, В. Мачуського), які висвітлюють деякі організаційні та методичні аспекти запровадження змішаних форматів навчання у закладах позашкільної освіти.

На рівні держави простежується фокус на модернізацію позашкільної освіти та цифровізацію її процесів. Оприлюднений у 2025 р. проєкт Концепції розвитку позашкільної освіти на 2025–2030 рр. підкреслює потребу в оновленні змісту, розширенні доступу та підвищенні якості освітніх послуг, що опосередковано створює запит на системне впровадження змішаного навчання та відповідних педагогічних технологій. Концептуальні напрацювання вчених також наголошують на необхідності гнучкої

організації та партнерської взаємодії з громадами, що узгоджується з логікою форматів змішаного навчання. При цьому для позашкільної освіти залишаються недостатньо розкритими емпірично підтверджені моделі інтеграції очних практикумів, проєктної діяльності та виступів/змагань із застосуванням цифрових середовищ.

Таким чином, наявні праці формують міцну теоретико-методичну основу (дефініції, моделі, принципи цифрового дизайну, методичні рекомендації), проте в контексті закладів позашкільної освіти зберігається недостатня розробленість проблеми впровадження у практику ефективних педагогічних технологій, індикаторів якості й інструментів оцінювання результатів змішаного навчання саме у гуртковій, секційній та студійній діяльності. Це окреслює предмет подальшого дослідження в межах даної статті.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні та аналізі педагогічної технології організації змішаного навчання у закладах позашкільної освіти, а також визначення її потенціалу для підвищення якості освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу. Сучасний освітній простір характеризується глибокими трансформаціями, зумовленими цифровізацією суспільства, глобалізаційними процесами та зростанням ролі інформаційно-комунікаційних технологій у повсякденному житті. Ці зміни впливають не лише на формальну освіту, але й на сферу позашкільної діяльності, яка покликана задовольняти потреби дітей у творчій самореалізації, науково-дослідницькій роботі та розвитку індивідуальних здібностей. Традиційні форми організації занять у гуртках і студіях дедалі частіше доповнюються цифровими інструментами, що створює умови для впровадження моделі змішаного навчання.

Щоб зрозуміти сутність цього феномену, доцільно проаналізувати його ключові характеристики та концептуальні підходи. По-перше, варто окреслити базові визначення та моделі змішаного навчання, що набули поширення у світовій педагогічній практиці. По-друге, необхідно розглянути, яким чином ці підходи можуть бути адаптовані до специфіки позашкільної освіти в Україні, де важливими є не лише навчальні результати, а й розвиток креативності, соціалізації та формування життєвих компетентностей.

Згідно з теорією Ч. Грехема, змішане навчання (blended learning) – це система, що комбінує очну взаємодію з комп'ютерно опосередкованим навчанням, тобто поєднує офлайн та онлайн складові освітнього процесу [8]. У свою чергу, Д. Гаррісон і Г. Канука акцентують на увагу на інтеграції, яка має бути продуманою і цілеспрямованою, а не просто технічним поєднанням двох середовищ [7].

Подальші дослідження конкретизували це поняття, наголошуючи на гнучкості та персоналізації

освітнього процесу. Наприклад, М. Хорн і Х. Стакер виокремили кілька моделей змішаного навчання, зокрема модель ротації, модель “перевернутого класу”, а також гнучкі та індивідуалізовані моделі, які дозволяють адаптувати навчальний процес до потреб учнів [9]. У свою чергу, дослідники з Близького Сходу (А. Аламмарі й ін.) акцентували на трьох стратегічних підходах до впровадження: додатковому (supplemental), трансформаційному (transformational) та змістовному (replacement), що визначають глибину інтеграції цифрових інструментів [6].

В українських дослідженнях, зокрема В. Кухаренка і Р. Гуревича підкреслюється, що змішане навчання має розглядатися не лише як вимушена альтернатива під час дистанційних викликів, а як перспективна педагогічна технологія, здатна забезпечити безперервність освіти, розширити доступ до освітніх ресурсів та сприяти розвитку цифрової грамотності учнів [3; 2].

У контексті позашкільної освіти змішане навчання набуває додаткового сенсу, адже воно не обмежується академічними досягненнями, а спрямоване на розвиток творчого потенціалу, формування соціальних компетентностей і підтримку індивідуальних інтересів дитини. Саме поєднання офлайн практик (репетицій, тренувань, майстер-класів) із цифровими інструментами (онлайн-консультацій, віртуальних бібліотек, цифрових проєктів) створює основу для модернізації діяльності закладів позашкільної освіти в Україні. Більше того, в рамках позашкільної освіти можна констатувати, що змішане навчання дозволяє врахувати специфіку неформального середовища, забезпечити індивідуалізацію навчальних траєкторій і розширити можливості для творчої діяльності вихованців.

У закладах позашкільної освіти освітній процес суттєво відрізняється від школи, зокрема своєю неформальністю і варіативністю, гнучкістю форм роботи і часу. Діяльність гуртків, секцій, студій базується на індивідуальних інтересах дітей, творчості та практиці, а не на типових навчальних програмах. Організація позашкільної освіти часто передбачає заняття з різною частотою й залежить від ресурсів та умов роботи. Чимало гуртків працюють із маленькими групами або навіть індивідуально, що допомагає персоналізувати освітні підходи [4].

Позашкільна освіта має специфічні завдання, що відрізняють її від формальної освіти. Якщо у шкільній освіті пріоритетом є засвоєння базових знань та компетентностей, то позашкільна діяльність орієнтована насамперед на розвиток творчості, формування індивідуальних здібностей, соціалізацію та підтримку мотивації до пізнання [5]. Саме тому впровадження змішаного навчання у цій сфері потребує врахування відповідних особливостей.

1. Поєднання практичної та віртуальної діяльності. У гуртках технічного чи художньо-естетич-

ного спрямування поєднання очної роботи (з інструментами, музичними інструментами, художніми матеріалами) та онлайн-ресурсів (віртуальні майстер-класи, відеоуроки, 3D-моделювання) дозволяє зробити освітній процес більш динамічним і доступним.

2. *Індивідуалізація навчальної траєкторії.* Змішане навчання дозволяє дітям самостійно обирати темп і глибину засвоєння матеріалу. Це особливо актуально для учнів, які займаються науково-дослідницькою діяльністю в МАН чи беруть участь у творчих конкурсах. Онлайн-ресурси дають змогу розширити навчальний простір, а керівник секції виступає у ролі фасилітатора.

3. *Гнучкість організації освітнього процесу.* Онлайн-компоненти дають можливість компенсувати територіальні чи часові обмеження. Для дітей із сільської місцевості або тих, хто відвідує кілька гуртків одночасно, дистанційна частина навчання дозволяє оптимізувати навантаження, не втрачаючи якості.

4. *Використання цифрових платформ і середовищ.* Для позашкільних закладів найбільш доцільними є використання універсальних освітніх платформ (Google Classroom, Moodle) у поєднанні зі спеціалізованими програмами – наприклад, Scratch для програмування, Tinkercad для 3D-моделювання чи Soundtrap для музичного продакшну. Таке поєднання цифрових інструментів забезпечує інтеграцію різних видів діяльності.

5. *Підвищення ролі батьків та спільнот.* Особливість позашкільної освіти полягає у тісній взаємодії з родиною. Змішане навчання дозволяє батькам долучатися до освітнього процесу через онлайн-щоденники, цифрові портфоліо чи спільні онлайн-заходи. Як показують дослідження українських педагогів, це сприяє зміцненню партнерської взаємодії між дитиною, педагогом і родиною.

Таким чином, специфіка впровадження педагогічної технології змішаного навчання у позашкільних закладах полягає у створенні навчального середовища, яке поєднує креативність і технології, гнучкість і системність, індивідуальність і колективну взаємодію. Це забезпечує не лише підвищення якості освіти, а й формування у дітей важливих навичок – цифрової грамотності, критичного мислення, комунікації та співпраці.

Беручи до уваги загальні підходи до організації змішаного навчання та специфіку роботи закладів позашкільної освіти, можна зробити висновок, що поєднання онлайн і офлайн компонентів у цій сфері створює такі можливості: отримання вихованцями доступу до навчальних матеріалів (наприклад, відеоуроків, творчих демонстрацій) у зручний час; організація практичних очних занять, де учасники можуть реалізувати творчі проекти, дослідити тощо; підвищення мотивації учнів через гейміфікацію, інтерактивність, міжособистісну підтримку.

Реалізація змішаного навчання у закладах позашкільної освіти України на певному етапі стала вимушеною відповіддю на виклики пандемії, а пізніше – воєнного стану, проте тепер вона перетворюється на цілеспрямовану стратегію модернізації освітнього процесу [1]. Практичні кейси демонструють ефективність поєднання очної та дистанційної роботи у різних напрямках діяльності. Розглянемо деякі приклади.

Науково-дослідницька діяльність учнів у Малій академії наук України (МАН). МАН активно впроваджує змішану модель навчання, використовуючи власну цифрову платформу MAN Lab, яка дає можливість учням долучатися до онлайн-курсів, проходити тренінги з академічного письма та дослідницьких методів. Очні заняття з науковими керівниками поєднуються з дистанційними консультаціями, що забезпечує гнучкість і можливість залучення фахівців з різних регіонів. За даними Національного центру МАН, це сприяє зростанню кількості учнів, які виконують наукові проекти на рівні всеукраїнських та міжнародних конкурсів.

Мистецькі школи та будинки дитячої творчості. У закладах художньо-естетичного спрямування ефективно застосовується модель “перевернутого класу”. Наприклад, у школах мистецтв м. Львова та Києва педагоги створюють відеоуроки з техніки малювання, гри на музичних інструментах чи хореографії. Діти мають змогу опрацьовувати матеріал вдома, а під час очних зустрічей фокус зміщується на практику та індивідуальні консультації. Це підвищує якість самопідготовки та дозволяє ефективніше використовувати час на заняттях.

Технічні гуртки та STEM-освіта. У позашкільних закладах технічного спрямування, зокрема в ІТ-гуртках, активно застосовуються цифрові середовища Scratch, Tinkercad, Arduino IDE. Онлайн-заняття спрямовані на ознайомлення з теоретичними аспектами програмування чи моделювання, тоді як очні заняття використовуються для практичної роботи з робототехнікою та 3D-принтерами. За результатами звітів Українського державного центру позашкільної освіти, така модель дозволяє значно розширити охоплення дітей із різних регіонів.

Екологічні та краєзнавчі гуртки. У багатьох обласних станціях юних натуралістів змішане навчання застосовується для організації дослідницьких експедицій. Учні спершу отримують онлайн-лекції щодо методики спостережень, опрацьовують електронні матеріали, а вже під час очних польових виїздів виконують практичні завдання. Така модель відповідає підходам “навчання через дію” і дає змогу підвищити якість дослідницьких робіт учнів.

Віртуальні творчі конкурси та фестивалі. З початком війни особливого значення набули онлайн-заходи – конкурси, концерти, виставки. Наприклад, комунальні Центри художньо-естетичного вихо-

вання організували низку дистанційних фестивалів, де діти могли представляти свої творчі роботи у форматі відео або цифрових презентацій. Це стало прикладом інтеграції культурного та освітнього простору через змішане навчання.

Досвід закладів позашкільної освіти України демонструє, що змішане навчання не лише компенсує обмеження, а й відкриває нові горизонти розвитку дитини, роблячи освітній процес більш суцільним, доступним і конкурентоспроможним.

На основі аналізу наукових досліджень і практичних напрацювань педагогів нами здійснена спроба сформулювати педагогічну технологію організації змішаного навчання в умовах позашкільної освіти на основі системного підходу до інтеграції традиційних методів очного навчання з цифровими інструментами та дистанційними освітніми ресурсами. Її сутність полягає у цілеспрямованому проектуванні освітнього середовища, яке поєднує безпосередню взаємодію вихованців із педагогом та самостійну роботу в онлайн-просторі, забезпечуючи при цьому неперервність та варіативність освітнього процесу.

Ключовими компонентами педагогічної технології з організації змішаного навчання в закладі позашкільної освіти визначено:

1) *цільовий блок* – визначення завдань позашкільної діяльності, спрямованих на розвиток творчих здібностей, критичного мислення та соціальних компетентностей вихованців;

2) *змістовий блок* – добір навчального матеріалу, який розподіляється між подачею в онлайн середовищі та в режимі очного навчання. Наприклад, теоретичні знання учні можуть здобувати у віртуальному середовищі, тоді як практична діяльність (експерименти, репетиції, творчі проекти) реалізується під час очних занять;

3) *процесуальний блок* – організація освітнього процесу за моделями змішаного навчання: “перевернутий клас”, ротаційна модель, гнучка модель тощо; вибір моделі залежить від профілю гуртка та навчальних цілей;

4) *технологічний блок* – вибір і використання цифрових платформ й сервісів (Google Classroom, Moodle, Zoom, Kahoot, ресурси МАН України), які забезпечують комунікацію, доступ до навчальних матеріалів та моніторинг результатів;

5) *оціночно-результативний блок* – система формувального та підсумкового оцінювання, яка враховує як результати онлайн-активності учнів, так і досягнення в практичній діяльності.

Для забезпечення якості освітнього процесу в основу організації змішаного навчання в закладі позашкільної освіти повинні бути покладені такі педагогічні принципи:

– принцип інтеграції онлайн та офлайн діяльності – гармонійне поєднання дистанційних форм

роботи (теоретичний матеріал, інструктивні завдання) з практичною діяльністю під час очних занять;

– принцип індивідуалізації та диференціації – створення умов для врахування рівня підготовки, інтересів і здібностей кожного вихованця;

– принцип активності та самостійності – стимулювання учнів до самостійного пошуку інформації, виконання творчих і дослідницьких завдань;

– принцип доступності та гнучкості – забезпечення рівного доступу до освітніх ресурсів незалежно від місця проживання чи соціальних умов;

– принцип співпраці та комунікації – формування навчальної спільноти, де учасники активно взаємодіють через цифрові платформи й безпосередні зустрічі.

Відповідно до даної педагогічної технології традиційні форми і засоби організації навчання, комунікації та співпраці повинні якісно інтегруватися з сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями і цифровими ресурсами, серед яких: навчальні платформи і середовища: Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams тощо; інтерактивні інструменти: Kahoot, Quizizz, Padlet, Mentimeter для створення опитувань, вікторин та колективних мап ідей; відеокommунікаційні сервіси: Zoom, Google Meet – для дистанційних консультацій, майстер-класів та зустрічей з експертами; мультимедійні матеріали: відеоуроки, презентації, інтерактивні симуляції; електронні портфоліо та блоги учнів – для фіксації результатів творчої чи дослідницької діяльності.

Зазначимо, що емпіричні дослідження та результати опитування серед педагогів і вихованців закладів позашкільної освіти демонструють такі переваги впровадження педагогічної технології організації змішаного навчання:

– вищу результативність, ніж при повністю онлайн- або виключно очному форматі навчання;

– підвищення почуття спільності, задоволення і стійкості учнів, особливо в умовах змішаного навчання;

– розвиток самостійності, оскільки змішане навчання часто передбачає елементи вибору темпу або місця навчання.

У результаті проведеного дослідження констатовано, що цілеспрямована організація змішаного навчання із застосуванням ефективної педагогічної технології дозволяє підвищити якість освітнього процесу, зробити його більш гнучким, персоналізованим та орієнтованим на потреби кожного учня. Таким чином, упровадження педагогічної технології організації змішаного навчання у позашкільних закладах можна розглядати як перспективний напрям модернізації сучасної української освіти, що відповідає викликам цифрової трансформації та сприяє підвищенню якості освітніх послуг.

Висновки. Сьогодні змішане навчання у закладах позашкільної освіти виступає не лише іннова-

ційною педагогічною технологією, а й ефективним інструментом забезпечення доступності та гнучкості освітнього процесу. Аналіз практичних прикладів показує, що дана освітня модель: створює умови для індивідуалізації освітніх траєкторій учнів відповідно до їхніх інтересів та здібностей; забезпечує баланс між теоретичним і практичним компонентом навчання завдяки поєднанню очних і онлайн форм діяльності; дозволяє розширити освітній простір за рахунок використання сучасних цифрових платформ, інтерактивних середовищ і дистанційних ресурсів; сприяє формуванню у вихованців ключових компетентностей; підсилює партнерство між педагогами, батьками та місцевими громадами, що особливо важливо для розвитку позашкільної освіти в умовах сучасних викликів.

У результаті змішане навчання у закладах позашкільної освіти не лише підвищує якість освітніх послуг, а й сприяє інтеграції дітей у глобальний освітній простір, відкриваючи нові можливості для творчої та наукової самореалізації. Перспективним напрямом подальших досліджень є розробка моделей змішаного навчання, адаптованих до специфіки окремих напрямів позашкільної освіти і профілів гуртків, а також створення національних цифрових платформ для організації змішаного навчання в системі позашкільної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко А.В. Сучасні технології в умовах змішаного навчання в позашкільних навчальних закладах. *Актуальні проблеми в системі освіти: загальноосвітній заклад середньої освіти – доуніверситетська підготовка – заклад вищої освіти*. 2025. № 5. С. 231–240.
2. Гуревич Р.С., Гордійчук Г.Б., Коношевський Л.Л. та ін. Змішане навчання як сучасна форма побудови навчального процесу. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 2023. № 69. С. 14–35. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2023-69-14-35>.
3. Кухаренко В.М., Березенська С.М., Бугайчук К.Л. та ін. Теорія та практика змішаного навчання: монографія. Харків: Мисьдрук, 2016. 284 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/23536>.
4. Могілевська В.М. Трансформація позашкільної освіти в нову освітню інституцію. *Науково-теоретичний альманах "Грані"*. 2017. № 20(10). С. 31–36. DOI: <https://doi.org/10.15421/1717129>.
5. Пустовіт Г. Соціально-педагогічний простір розвитку дитини в сучасних закладах позашкільної освіти. *Молодь і ринок*. 2024. № 9 (229). С. 27–31. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.312305>.
6. Alammery A., Sheard J. & Carbone A. Blended learning in higher education: Three different design approaches. *Australasian Journal of Educational Technology*. 2014. № 30(4). С. 440–454. DOI: <https://doi.org/10.14742/ajet.693>.
7. Garrison D.R., Kanuka H. Blended learning: Uncovering its transformative potential in higher education. *Internet*

and Higher Education. 2004. № 7. С. 95–105. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2004.02.001.CrossRef>.

8. Graham C.R. Blended learning systems: Definition, current trends and future directions. *The handbook of blended learning: Global perspectives, local designs*. San Francisco: Pfeiffer, 2006. pp. 3–21.

9. Horn M.B., Staker H. Blended: Using disruptive innovation to improve schools. San Francisco: Jossey-Bass, 2015. 21 p.

REFERENCES

1. Bondarenko, A.V. (2025). Suchasni tekhnolohii v umovakh zmishanoho navchannia v pozashkilnykh navchalnykh zakladakh [Modern technologies in the conditions of blended learning in out-of-school educational institutions]. *Current Problems in the Education System: General Secondary Education Institution – Pre-university Training – Higher Education Institution*, No. 5. pp. 231–240. [in Ukrainian].
2. Hurevych, R.S., Hordiichuk, H.B., Konoshevskiy, L.L., et al. (2023). Zmishane navchannia yak suchasna forma pobudovy navchalnoho protsesu [Blended learning as a modern form of building the educational process]. *Modern Information Technologies and Innovative Methodologies of Education in Professional Training: Methodology, Theory, Experience, Problems*, No. 69. pp. 14–35. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2023-69-14-35>. [in Ukrainian].
3. Kukhareno, V.M., Berezenska, S.M., Buhachuk, K.L., et al. (2016). Teoriia ta praktyka zmishanoho navchannia: monohrafiia [Theory and practice of blended learning: monograph]. Kharkiv, 284 p. Available at: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/23536>. [in Ukrainian].
4. Mohilevska, V.M. (2017). Transformatsiia pozashkilnoi osvity v novu osvitu instytutsiiu [Transformation of out-of-school education into a new educational institution]. *Scientific and Theoretical Almanac "Grani"*, No. 20(10), pp. 31–36. DOI: <https://doi.org/10.15421/1717129>. [in Ukrainian].
5. Pustovit, H. (2024). Sotsialno-pedahohichniy prostir rozvytku dytyny v suchasnykh zakladakh pozashkilnoi osvity [Socio-pedagogical space of child development in modern out-of-school education institutions]. *Youth & market*, No. 9(229), pp. 27–31. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.312305>. [in Ukrainian].
6. Alammery, A., Sheard, J. & Carbone, A. (2014). Blended learning in higher education: Three different design approaches. *Australasian Journal of Educational Technology*, No. 30(4), pp. 440–454. DOI: <https://doi.org/10.14742/ajet.693>. [in English].
7. Garrison, D.R. & Kanuka, H. (2004). Blended learning: Uncovering its transformative potential in higher education. *Internet and Higher Education*, No. 7, pp. 95–105. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2004.02.001>. [in English].
8. Graham, C.R. (2006). Blended learning systems: Definition, current trends and future directions. In C.J. Bonk & C.R. Graham (Eds.). *The handbook of blended learning: Global perspectives, local designs* (pp. 3–21). San Francisco: Pfeiffer. [in English].
9. Horn, M.B. & Staker, H. (2015). Blended: Using disruptive innovation to improve schools. San Francisco: Jossey-Bass, 21 p. [in English].

Стаття надійшла до редакції 25.08.2025